Sortland kommune

Digitaliseringsstrategi 2026 - 2029

Sortland kommune

Vedtatt av Sortland kommunestyre XX.XX.2026

Innhold

1. Sammendrag 3
2. Hensikt og virkeområde 4
3. Forankring og føringer 4
3.1 Forankring i planverk 4
3.2 Nasjonale og regionale føringer 4
3.3 Utarbeidelse av strategien 4
4. Overordnede mål og prinsipper 5
4.1 Overordnet mål 5
4.2 Prinsipper for digitalisering 5
5. Strategiske innsatsområder 5
5.1 Styring og samordning 5
5.2 Sikkerhet og personvern 6
5.3 Kompetanse og endringsledelse 7
5.4 Teknologi, arkitektur og infrastruktur 8
5.5 Data, datadeling og kunstig intelligens 8
5.6 Digital inkludering 9
5.7 Digitalisering for grønn omstilling og næringsutvikling 10
6. Roller, ansvar og organisering 10
7. Oppfølging, evaluering og videre arbeid 11

1. Sammendrag

Sortland kommune står overfor økende krav til kvalitet, tilgjengelighet og effektivitet i tjenestene, samtidig som tilgangen på arbeidskraft og økonomiske ressurser blir mer begrenset. Digitalisering er et sentralt virkemiddel for å møte disse utfordringene. Denne strategien setter retning for hvordan Sortland kommune skal arbeide helhetlig, koordinert og målrettet med digitalisering i perioden 2026–2029.

Vi skal bruke digitalisering til å forenkle hverdagen, forbedre tjenestene og skape nye løsninger som gir merverdi for både innbyggere, næringsliv, folkevalgte og ansatte. Digitalisering endrer arbeidsoppgaver, gjøre ting på nye og endrede måter, noe som kan være utfordrende i hverdagen. Noen oppgaver kan forsvinne, og nye kan komme til. Dette krever organisatoriske endringer og nye ledelsesmetoder som kan utløse behov for kompetanseheving og videreutdanning.

Digitalisering handler ikke bare om teknologi, men også om mennesker. Vi skal jobbe for at ingen faller utenfor, og at alle får ta del i de mulighetene som digitaliseringen gir. Gjennom samarbeid, kunnskapsdeling og målrettet innsats skal vi bygge et Sortland som er handlekraftig, innovativt og inkluderende. Andre sentrale satsingsområder er å styrke kommunens digitale kompetanse, sikre høy grad av digital sikkerhet og ivaretakelse av personvern, samt legge til rette for at alle innbyggere og ansatte gis reell mulighet til deltakelse i det digitale samfunnet.

Strategien beskriver ikke konkrete løsninger eller prosjekter, men fastsetter prinsipper, mål og prioriterte innsatsområder som skal ligge til grunn for videre utvikling. Digitalisering forstås som en organisasjons- og samfunnsutviklingsprosess, der teknologi brukes bevisst for å skape verdi for innbyggere, næringsliv, folkevalgte og ansatte.

2. Hensikt og virkeområde

Sortland kommune står overfor både nye muligheter og krevende utfordringer. Befolkningssammensetningen endrer seg, forventningene til offentlige tjenester øker, og samfunnet blir stadig mer digitalt. For å møte disse endringene må vi tenke nytt om hvordan vi organiserer og leverer tjenester, og hvordan vi samarbeider på tvers av fagområder, sektorer og nivåer.

Formålet med digitaliseringsstrategien er å legge til rette for en helhetlig, trygg og fremtidsrettet digital utvikling av Sortland kommune. Strategien skal bidra til bedre tjenester, mer effektiv ressursbruk og økt gjennomføringskraft i kommunen.

Strategien omfatter alle kommunens tjenester og arbeidsprosesser, og gjelder på tvers av sektorer og fagområder. Den skal understøtte kommunens rolle både som tjenesteyter, myndighetsutøver, arbeidsgiver og samfunnsutvikler.

3. Forankring og føringer

3.1 Forankring i planverk

Digitaliseringsstrategien er forankret i kommuneplanens samfunnsdel, kommunens verdigrunnlag (raus, skapende og samhandlende) og øvrige styrende dokumenter. Strategien er et virkemiddel for å realisere kommunens fem hovedmål i samfunnsdelen:

- Pådriver for et trygt og bærekraftig Vesterålen
- Mestring, trivsel og læring – hele livet
- Raust, sunt og helsefremmende samfunn
- Miljøvennlig og klimarobust samfunn
- Handlekraftig og innovativ kommuneorganisasjon

3.2 Nasjonale og regionale føringer

Strategien bygger på nasjonale og regionale føringer for digitalisering, herunder Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030. Disse vektlegger blant annet sterkere samordning i offentlig sektor, trygg digital infrastruktur, økt sikkerhet og beredskap, godt personvern, bedre bruk av data og kunstig intelligens, samt digital inkludering og kompetanseutvikling.

Disse områdene er viktige satsingsfelt for kommunen i arbeidet med å støtte det nasjonale målet om å gjøre Norge til det mest digitaliserte landet i verden.

Samtidig må innsatsen trappes opp gjennom mer datadeling, bruk av data til innovasjon, utnyttelse av kunstig intelligens, akselerering av den grønne og digitale omstillingen, støtte til næringslivet, samt bevaring av tillit, økt inkludering og ivaretakelse av barn og unge.

3.3 Utarbeidelse av strategien

Strategien er utarbeidet av kommunens Utviklingsforum for digitalisering, som består av representanter fra flere sektorer samt en hovedtillitsvalgt, og er underlagt kommunalsjefområdet

Organisasjon og samskaping. Underveis har øvrige enheter bidratt med innspill, og strategien har vært gjenstand for administrativ høring.

For å sikre en grundig og effektiv prosess har kunstig intelligens blitt benyttet i utviklingen av denne strategien, blant annet i oppstartsfasen for å danne et godt grunnlag, sammenstilling av informasjon og språklige forbedringer.

4. Overordnede mål og prinsipper

4.1 Overordnet mål

Digitaliseringsarbeidet i Sortland kommune skal bidra til at kommunen leverer bedre, mer sammenhengende og tilgjengelige tjenester, samtidig som ansatte får gode verktøy og mer effektive arbeidsprosesser som frigjør tid til kjerneoppgaver.

4.2 Prinsipper for digitalisering

Digitaliseringsarbeidet i Sortland kommune skal bygge på følgende prinsipper:

- **Brukerorientering**: Tjenester skal utvikles med utgangspunkt i innbyggernes og næringslivets behov.
- **Helhet og samordning:** Digitalisering skal skje koordinert på tvers av sektorer og nivåer.
- **Personvern og sikkerhet**: Personvern og informasjonssikkerhet skal være innebygd i alle løsninger.
- **Gevinstrealisering:** Digitaliseringstiltak skal gi dokumenterbar nytte og verdi.
- **Digitalisering handler om mennesker**: Kompetanse, ledelse og kultur er avgjørende for å lykkes.

5. Strategiske innsatsområder

5.1 Styring og samordning

Kommunedirektør skal sørge for at digitaliseringsarbeidet styres, prioriteres og koordineres i tråd med kommunens plan- og styringssystem. Digitalisering er et felles ansvar og inngår som en del av kommunens ordinære plan- og styringsprosesser.

Digitalisering krever at ulike sektorer, avdelinger og fagområder samarbeider og koordinerer innsatsen, samtidig som det støtter samfunnsplanens hovedmål om bærekraft, inkludering og innovasjon. Sortland kommune har etablert et Utviklingsforum for digitalisering som bidrar til den interne koordineringen av arbeidet.

Kommunen er representert i samarbeid både regionalt og nasjonalt for å få tilgang til felles løsninger og kompetanse. Ved å koordinere arbeidet blir det lettere å utveksle erfaringer, lære av hverandre og skape helhetlige tjenester for brukerne.

Samordning innebærer også å følge felles standarder, rutiner og arkitekturer, samt å utvikle regelverk tilpasset den digitale hverdagen.

Kommunen må fortsette å prioritere og ta i bruk nasjonale fellesløsninger fremfor å utvikle egne systemer og løsninger. Dette fører til lavere kostnader og gir kommunene en sikker og standardisert metode for digital samhandling, der ulike systemer, applikasjoner og organisasjoner kan utveksle data på en effektiv måte. Dette gjør det enklere for kommunens ansatte å samarbeide på tvers av avdelinger og gir innbyggerne raskere og mer tilgjengelige digitale tjenester.

Videre bør Sortland kommune samarbeide med næringsliv og frivillig sektor for å utvikle innovative løsninger som er til fordel for hele samfunnet. Dette gir bedre ressursutnyttelse og økt gjennomføringskraft, og bidrar til at kommunen kan realisere gevinster av digitalisering raskere.

5.2 Sikkerhet og personvern

Digital robusthet betyr at kommunen er i stand til å stå imot og raskt håndtere digitale trusler og uønskede hendelser. Dette gjør det mulig for kommunen å opprettholde sine tjenester både under og etter digitale angrep. Sikkerhetstiltak skal være en naturlig del av tjenestene fra start, og omfatte beskyttelse av persondata. Dette omtales som en trygg og sikker digitalisering.

Informasjonssikkerhet og personvern er samlebetegnelser for tiltak som beskytter informasjon, inkludert persondata, og er helt essensielle for tilliten til digitale tjenester. Kommunen skal ha effektive rutiner og systemer for å sikre at data ikke blir utsatt for uautorisert innsyn, tap eller misbruk.

Med dagens internasjonale sikkerhetssituasjon og risikoen for digitale angrep og påvirkning, er det nødvendig å beskytte teknologi, data og informasjon for å sikre kommunens funksjonsevne. For å ta vare på demokrati, rettssikkerhet og samfunnets stabilitet, må kommunen være motstandsdyktig mot digitale trusler og påvirkningsoperasjoner. Det er viktig å samarbeide med regionale og nasjonale aktører for å styrke beredskapen mot cyberangrep og andre digitale trusler. Kommunen skal ha oppdaterte beredskapsplaner og rutiner som sikrer at kritiske tjenester og kommunikasjon kan fortsette selv under kriser.

Sortland kommune ser personvern som en grunnleggende verdi i alt digitaliseringsarbeid. Dette er i tråd med den nasjonale digitaliseringsstrategien, som understreker at personvern er en forutsetning for sikker digitalisering. Alle digitale løsninger i offentlig sektor skal ha innebygd personvern og følge gjeldende lover og regler.

Sortland kommune skal:

- videreutvikle en god sikkerhetskultur i hele organisasjonen
- ha innebygget personvern i alle system
- sikre personvernet i tjenester og arbeidsprosesser
- arbeide for å gi innbyggerne selvbetjent innsyn i egne data
- videreutvikle kommunens styringssystem for informasjonssikkerhet
- styrke håndtering av sikkerhetshendelser
- ha konsistent oversikt og kontroll over egne data

Oppsummert skal personvern som kjerneverdi gjenspeiles i både teknologi, prosesser og kommunikasjon med innbyggere og ansatte. Det blir viktig kontinuerlig å utføre risikovurdering og følge opp gjeldende regelverk.

5.3 Kompetanse og endringsledelse

Kommunen skal systematisk utvikle digital kompetanse hos ledere og ansatte som en forutsetning for vellykket digitalisering. Endringsledelse skal være et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, og bidra til at organisasjonen evner å håndtere omstilling, nye arbeidsformer og kontinuerlig forbedring på en strukturert og forutsigbar måte.

For å lykkes med digitalisering må kommunen ha en tydelig strategisk retning for utvikling av digital kompetanse, hvor ledelse, kultur og organisasjonsutvikling sees i sammenheng med teknologiutviklingen. Den nasjonale strategien for digital kompetanse i offentlig sektor gir viktige føringer for hvordan Sortland kommune skal arbeide langsiktig og systematisk med kompetanseutvikling.

Digital kompetanse skal utvikles helhetlig. Barn og unge skal gis trygg og etisk digital opplæring i barnehage og skole, med vekt på dømmekraft, kritisk tenkning og ansvarlig bruk av teknologi. Kommunen skal prioritere at ledere og ansatte i barnehagene og Sortlandsskolen har nødvendig kompetanse og støtte til å utøve god pedagogisk og organisatorisk endringsledelse, slik at den oppvoksende generasjon får en trygg og inkluderende digital opplæring.

Ledere og ansatte i kommunal sektor skal rustes til å ta i bruk nye digitale løsninger gjennom målrettet opplæring, tydelig ledelse og kontinuerlig læring. God endringsledelse skal sikre involvering, mestring og forståelse i omstillingsprosesser, og bidra til å bygge en kultur preget av læring, nytenkning og innovasjon. Teknologi skal tas i bruk på en måte som støtter ansatte i deres

arbeid, effektiviserer tjenesteproduksjonen og samtidig ivaretar trygg og sikker bruk av digitale tjenester for både ansatte og innbyggere.

Kommunen skal samarbeide tett med KS samt relevante regionale og nasjonale utdannings- og kompetansemiljøer, og delta aktivt i regionale initiativer som er relevante for Sortland kommune, for å styrke både digital kompetanse og endringskraft i organisasjonen.

5.4 Teknologi, arkitektur og infrastruktur

Kommunen skal ha en robust og sikker digital infrastruktur som støtter effektive arbeidsprosesser og samhandling. Moderne teknologi og åpne standarder sikrer integrasjon, fleksibilitet og enkel videreutvikling, samtidig som drift forenkles og sikkerhet styrkes. Fokus på interoperabilitet og modularitet gjør kommunen forberedt på teknologiske endringer.
Digital infrastruktur er sentral i risiko- og sårbarhetsanalyser, og avgjørende for tjenesteproduksjon og samfunnets sikkerhet. Lokal og regional utvikling av digitale løsninger må prioriteres for å sikre stabilitet, tilgjengelighet og motstandsdyktighet.
Dette omfatter oppetid, redundans, nettverk, bredbåndsutbygging og elektronisk kommunikasjon (ekom). Digital infrastruktur må forstås som en del av kritisk samfunnsinfrastruktur, på linje med vannforsyning og strøm, og må derfor integreres i kommunens beredskaps- og vedlikeholdsplaner. Nasjonale føringer for ekom, bredbånd og digital sikkerhet inngår som del av planens overordnede rammeverk.

Redundans er avgjørende for å håndtere uforutsette hendelser og kriser. Kommunen må etablere løsninger som sikrer alternative kommunikasjonsveier og systemer ved bortfall av primærfunksjoner. Dette innebærer:

- fysisk og logisk redundans i nettverk og datasentre
- integrering av redundans i vedlikeholds- og beredskapsplaner
- samarbeid med regionale aktører for å sikre robusthet mot digitale trusler og naturhendelser

For å opprettholde kontinuerlig drift og gi nødvendig støtte til ansatte, må kommunen:

- ha tilstrekkelig kapasitet i systemer og nettverk
- etablere rutiner og sikre nødvendig kapasitet for support og teknisk bistand
- utarbeide beredskapsplaner som dekker både daglig drift og krisehåndtering

Kommunen skal kontinuerlig optimalisere bredbånd- og mobildekning samt digitale nettverk for å gi stabile tjenester til næringsliv, innbyggere og beredskap, også i spredtbygde områder. Dette er avgjørende for næringsutvikling, samfunnssikkerhet og for at alle innbyggere skal kunne delta fullt ut i det digitale samfunnet.

5.5 Data, datadeling og kunstig intelligens

Sortland kommune skal legge til rette for sikker og ansvarlig bruk av data og kunstig intelligens. Data skal brukes som grunnlag for bedre beslutninger, tjenesteutvikling og innovasjon, i tråd med gjeldende regelverk og etiske rammer.

Sortland kommune skal legge til rette for sikker og effektiv lagring, deling og gjenbruk av data internt og eksternt. Data skal brukes systematisk for å forbedre tjenester, effektivisere drift og fremme innovasjon, alltid i tråd med krav til personvern og informasjonssikkerhet.

Lagring og deling av data skal være standardisert og strukturert, med klare rutiner for tilgangskontroll og kvalitet. Samarbeid med relevante aktører i offentlig sektor og næringslivet og styrket kompetanse blant ansatte er avgjørende for å skape smartere, mer bærekraftige løsninger. Den teknologiske utviklingen driver frem store endringer i produksjon, tjenesteyting og digital samhandling

Datadeling blir et viktig virkemiddel for å effektivisere kommunen og skape mer brukervennlige tjenester. Hva som er det konkrete behovet og hvilke data som faktisk etterspørres og hva som ansees som viktig blir sentrale spørsmål i denne sammenheng.

Data skal deles og brukes på en ansvarlig og pålitelig måte. God informasjonsforvaltning er en viktig forutsetning for at den enkelte virksomhet skal kunne ta stilling til hvilke data som kan deles og åpnes, og hvilke som må skjermes. Etter personvernforordningen skal personopplysninger brukes til det formålet de opprinnelig ble samlet inn for. Kilde: Den nasjonale digitaliseringsstrategien 2024-2030

Sortland kommune skal følge utviklingen og ta i bruk kunstig intelligens (KI) på en ansvarlig, trygg og etisk måte. Kommunen befinner seg i en tidlig fase der det forskes på hvordan KI best kan gjennomføres i kommunale tjenester. Arbeidet skal skje gradvis og med tydelig forankring i nasjonale retningslinjer, slik at innføringen skjer med høy kvalitet og innenfor gjeldende lover og etiske rammer.

Målet er å bruke KI der det gir størst effekt for innbyggerne og organisasjonen. Dette innebærer å:

- **Forbedre tjenestene** ved å gjøre dem mer tilgjengelige, effektive og tilpasset innbyggernes behov.
- **Løse oppgaver mer effektivt** gjennom automatisering og smartere prosesser. KI skal understøtte menneskelige vurderinger, ikke erstatte dem, og bidra til at ansatte får mer tid til oppgaver som krever faglig skjønn, relasjonell kompetanse og ansvar.
- **Fremme innovasjon** ved å utforske nye løsninger og arbeidsformer som styrker kommunens utvikling.
- **Sikre fremtidig robusthet** slik at kommunen står godt rustet til å møte nye utfordringer og endringer i samfunnet.

Sortland kommune vil legge vekt på kompetansebygging og kontinuerlig evaluering av hvordan KI påvirker tjenester og innbyggere.

5.6 Digital inkludering

Digitalisering skal bidra til inkludering og likeverdige tjenester. Universell utforming, klart språk og alternative løsninger skal sikre at ingen faller utenfor det digitale fellesskapet.

Dette sikrer at innbyggere, uavhengig av alder og funksjonsevne, kan bruke tjenestene. Kommunen skal sikre at digitale plattformer, apper og nettsider er brukervennlige og inkluderende, og at de oppfyller kravene til tilgjengelighet og klart språk.

Kommunen skal også ivareta tilgang til informasjon og tjenester for innbyggere som ikke er digitale, eller har begrenset digital kompetanse, og arbeide for å redusere utenforskap, spesielt blant ungdom og eldre og innbyggere med språklige eller sosiale barrierer slik at de ikke ekskluderes fra viktige samfunnsarenaer. Frivilligheten i Sortland trekkes frem som en viktig ressurs for å skape inkluderende møteplasser og aktiviteter som fremmer fellesskap..

Digitaliseringstiltak skal utvikles i dialog med innbyggerne, frivillige organisasjoner og næringslivet. Kommunen skal samarbeide med bibliotek, frivillige og næringsliv for å styrke digital kompetanse og deltakelse i hele befolkningen.
Medvirkning er et lovpålagt krav i plan- og bygningsloven, og operasjonaliseres gjennom kommunens styringssystem. Sortland kommune legger vekt på at innbyggerne skal ha reell innflytelse på hvordan digitale tjenester utformes. Dette bidrar til å bygge tillit til kommunen som samfunnsaktør og til offentlige tjenester generelt.

5.7 Digitalisering for grønn omstilling og næringsutvikling

Sortland kommune skal bruke digitalisering til å fremme bærekraft, grønn omstilling og innovasjon i næringslivet. Teknologi tas i bruk for å redusere ressursbruk, støtte sirkulær økonomi og skape verdier i regionen. Kommunen er en pådriver for energieffektivisering, grønn mobilitet, miljøvennlige energiløsninger og nullutslippsteknologi, samtidig som digitalisering skal sikre likeverdig tilgang til digitale tjenester for alle innbyggere.

Kommunen styrker sin rolle som regional pådriver for sirkulær og miljømessig bærekraftig utvikling, og satser på alternative energikilder. Digitale løsninger skal fremme bærekraftige tjenester, blant annet gjennom offentlige anskaffelser og samarbeid med næringslivet.

Digital utvikling skal gi nye muligheter for verdiskaping og innovasjon, og gjennom robust digital infrastruktur, bredbåndsutbygging og sikkerhet får næringslivet verktøy for stabil og forutsigbar drift. Datadeling, automatisering og bruk av kunstig intelligens skal utvikles i samarbeid med lokale virksomheter for smartere tjenester.

Kompetanseutvikling er sentralt, og kommunen vil styrke digital kompetanse hos folkevalgte og ansatte gjennom samarbeid med utdanningsinstitusjoner og regionale aktører. Innovasjon skal bidra til klimavennlige løsninger, styrke sirkulære verdikjeder og fremme grønn omstilling. Digitalisering gir smartere energiløsninger, effektiv logistikk og tjenester som støtter miljøvennlige valg.

Sortland kommune skal være en motor for digital innovasjon i Vesterålen, hvor teknologi og samarbeid skaper nye muligheter for næringslivet og bidrar til et attraktivt, robust og bærekraftig lokalsamfunn.

6. Roller, ansvar og organisering

Kommunedirektør har det overordnede ansvaret for gjennomføring av digitaliseringsstrategien. Ansvar og roller i digitaliseringsarbeidet skal være tydelig definert og forankret i kommunens delegeringsreglement. Digitaliseringsarbeidet skal skje i tett samarbeid mellom sektorer, fagmiljøer og regionale aktører.

Utviklingsforumet for digitalisering er kommunens tverrsektorielle arena for samordning av digitaliseringsarbeidet. Forumet skal legge til rette for et solid beslutningsgrunnlag, slik at

kommunedirektøren kan sikre felles prioriteringer og helhetlig styring på tvers av tjenesteområder. Forumet skal bidra til oppfølging av digitaliseringsstrategien med tilhørende handlingsplan, samt sørge for at tiltak gjennomføres og forankres på tvers av hele organisasjonen. Videre skal forumet legge til rette for erfaringsdeling, identifisere behov og forbedringsområder.

7. Oppfølging, evaluering og videre arbeid

Kommunedirektør har ansvar for overordnet oppfølging av strategien, herunder å sørge for forankring, prioritering og rapportering i kommunens plan- og styringssystem. Utviklingsforumet bidrar til tverrsektoriell koordinering og foreslår prioriteringer og tiltak ved behov. Den enkelte sektor/enhet har ansvar for gjennomføring av tiltak innenfor eget ansvarsområde, inkludert å planlegge, gjennomføre og dokumentere gevinster. Status og avvik rapporteres i ordinære leder- og rapporteringslinjer, og handlingsplanen rulleres årlig i forbindelse med budsjett- og økonomiplanarbeidet.

Strategien bør evalueres jevnlig for å sikre relevans, læring og tilpasning til endrede behov og rammebetingelser.